

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ ศึกษายุทธศาสตร์การรณรงค์และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหรือบุคคลภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายยุทธศาสตร์หรือดำเนินการ โครงการด้านการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย และกลุ่มที่ 2 วัยรุ่นระดับมัธยมที่กำลังศึกษาและครูในโรงเรียนของจังหวัดที่มีสถิติปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับสูงสุดของประเทศไทย สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยเรื่องนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีดำเนินการวิจัย 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การสื่อสารการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การสื่อสารการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดย ใช้รูปแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) รวบรวมวิเคราะห์เอกสารและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

และการสังเกตการณ์ จากผู้บริหาร บุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยและกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน ครู ในโรงเรียนที่มีสถิติสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงสุด 3 อันดับแรกในปี พ.ศ. 2558 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 รูปแบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ บุคลากร ที่ปฏิบัติงานด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย และ กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน ครู ในโรงเรียนที่มีสถิติสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงสุด 3 อันดับแรกในปี พ.ศ. 2558

1.2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พิจารณาจาก 4 หน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น และ กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน ครู ในโรงเรียนที่มีสถิติสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงสุด 3 อันดับแรกในปี พ.ศ. 2558 (รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นปี 2558 จากกระทรวงสาธารณสุข) โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดในแต่ละจังหวัด ได้แก่ โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก และ โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลในทุกกลุ่มมีการตอบคำถาม สำหรับงานวิจัยครั้งนี้มีแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร บุคลากรในหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และแบบสัมภาษณ์ครู นักเรียน ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกิจกรรมด้านการรณรงค์ใน 3 จังหวัด

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามแบบสัมภาษณ์อย่างชัดเจนในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่ม และมีการเข้าพบในครั้งที่ 2 สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 เพื่อนำข้อเสนอแนะด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งที่ 1 ไปให้ผู้ให้ข้อมูลได้พิจารณาอีกครั้งเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สำหรับนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การพรรณนาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษาแบ่งแยกตามวัตถุประสงค์และนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นข้อสรุปพร้อมข้อเสนอแนะ

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1) เพื่อศึกษาสถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การสื่อสารการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การสื่อสารการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทางรัฐบาลได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นขึ้นพร้อมกับมีการกำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทุกหน่วยงานหาวิธีการในการดำเนินการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นภายใต้พันธกิจในหน่วยงานของตนเอง หน่วยงานผู้รับผิดชอบได้มีการนำเอากระบวนการสื่อสารการณรงค์ในทุกรูปแบบเข้ามาเกี่ยวข้อง อาทิ การสื่อสารระหว่างองค์กรเพื่อประสานงานร่วมกัน มีโครงการหรือกิจกรรมรณรงค์โดยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อออนไลน์ รวมไปถึงสื่อบุคคลผ่านเครือข่ายชุมชนในระดับท้องถิ่นเพื่อการสื่อสารป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทุกหน่วยงานมีการดำเนินการผ่านได้แนวทางของพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยดำเนินการตามแนวทางของการปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานโดยใช้การสื่อสารเข้ามาเป็นส่วนช่วยเหลือการรณรงค์กระตุ้นให้เกิดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำให้เห็นว่าทุกหน่วยงานมีการดำเนินการผ่านได้แนวทางของพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยดำเนินการตามพันธกิจในแต่ละหน่วยงานใช้การสื่อสารการรณรงค์เข้ามาเป็นส่วนช่วยเหลือกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ภายในเนื้อหาของพระราชบัญญัติไม่มีข้อกำหนดหรือแนวทางการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นด้วยการสื่อสารและในยุทธศาสตร์ก็ยังไม่พบการนำการสื่อสารเข้ามากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักเพื่อแก้ไขปัญหในขณะที่มีการสื่อสารการรณรงค์เป็นสิ่งที่หลายหน่วยงานนำมาเป็นตัวหลักสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเมื่อไม่มีแนวทางด้านการสื่อสารที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์แล้ว

จึงไม่พบหน่วยงานด้านการสื่อสาร อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมประชาสัมพันธ์ ของสำนักนายกรัฐมนตรี หรือ กสทช. หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมกำหนดดูแลด้านการสื่อสารเข้ามา มีบทบาทที่ชัดเจนต่อการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามองการสื่อสารการรณรงค์เป็นเพียงเครื่องมือช่วยดำเนินโครงการหรือกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จเท่านั้น

ตอนที่ 2 นโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญห

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

1) แนวทางการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ : แนวทางการกำหนดนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ 1) ช่วงก่อนมีพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2551 – 2558 ในช่วงนี้เป็นช่วงเริ่มต้นของการแก้ไขปัญห หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีการนำกรอบนโยบายและร่างยุทธศาสตร์ระดับชาติและพันธกิจของในแต่ละหน่วยงานมาเป็นแนวทางสำคัญในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านป้องกันและแก้ไขปัญห ผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายคือ ผู้บริหารของหน่วยงาน 2) ช่วงหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559-2560 แต่ละหน่วยงานผู้รับผิดชอบได้ถูกกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ไว้อย่างชัดเจนโดยพิจารณาจากพันธกิจความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้ในพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์ การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ภายในหน่วยงานจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์ระดับชาติ และผู้บริหารระดับหน่วยงานยังคงเป็นผู้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยพบว่าแนวทางการกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมี 2 แนวทางคือ 1) แนวทางนโยบายหรือยุทธศาสตร์ถูกกำหนดโดยหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่ายประชุมหารือแล้วออกเป็นนโยบายยุทธศาสตร์ระดับชาติเนื่องจากปัญหการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาระดับชาติไม่อาจมีการดำเนินงานเพียงหน่วยงานเดียวได้ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการดำเนินงานในทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับกระทรวงไปจนถึงหน่วยงานในระดับท้องถิ่นเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหไปในทิศทางเดียวกัน 2) แนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์ถูกกำหนดโดยผู้นำองค์กรหรือหน่วยงาน โดยรับแนวทางมาจากนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติมากำหนดเป็นแนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์ในหน่วยงานเพื่อให้สอดคล้องต่อการปฏิบัติงาน

ในด้านการสื่อสารการรณรงค์หน่วยงานผู้รับผิดชอบไม่ได้มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน สาเหตุหลักๆ อาจเกิดจากในพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นทั้งสองช่วงไม่ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญเรื่องการสื่อสารโดยดูจากหน่วยงาน

ผู้รับผิดชอบหลักในพระราชบัญญัติ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและกระทรวงมหาดไทย โดยไม่พบหน่วยงานด้านการสื่อสาร อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) หรือสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการสื่อสารการณรงค์ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ในส่วนของยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับชาติในช่วงที่เป็นร่างยุทธศาสตร์มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเรื่องสุขภาวะทางเพศในสังคม หน่วยงานผู้รับผิดชอบคือ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ส่วนในช่วงที่มีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์แล้ว พบว่าประเด็นการสื่อสารถูกกำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นเรื่องการส่งเสริมรวมอยู่กับการส่งเสริมบทบาทครอบครัว

2) การนำนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ลงไปปฏิบัติ : การนำนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นลงสู่การปฏิบัติในหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน จากนั้นนำสู่การปฏิบัติภายในหน่วยงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน โครงการ กิจกรรม การประชุม เป็นต้น โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งในระดับองค์กร มูลนิธิ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น โดยมีการกำกับติดตามจากตามลำดับสายงาน การติดตามด้วยการรายงานผล การดูจากสถิติ หรือสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หากอยู่ในรูปแบบของโครงการหรือกิจกรรมก็มีการกำกับติดตามจากสรุปผลการดำเนินงาน โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรม

3) การประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ : รูปแบบการประเมินผลนโยบายหรือยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีวิธีการประเมินที่แตกต่างกัน คือ มีการประเมินผลนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในรูปแบบของการประเมินโครงการหรือกิจกรรม เพราะการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้นดำเนินการตามแนวทางของนโยบายและยุทธศาสตร์โดยตรง โดยส่วนใหญ่การประเมินผลจะอยู่ในรูปแบบของการประเมินโครงการหรือกิจกรรมว่ามีดำเนินการตามวัตถุประสงค์หรือไม่ด้วยวิธีการพูดคุย ตอบข้อซักถาม การใช้แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรม การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมและรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานทราบพร้อมทั้งมีการจัด

ประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ดำเนินงานเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

4) **ปัญหาและอุปสรรคของนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ :** ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) ปัญหาภายในองค์กร ได้แก่ ปัญหาที่ตัวผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน ผู้นำองค์กรที่ยังขาดความเข้าใจเรื่องปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นซึ่งเป็นปัญหาก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติ นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านทัศนคติและการสื่อสารของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ 2) ปัญหาภายนอกองค์กร ได้แก่ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ปัญหาด้านความไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญของเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยทุกหน่วยงานมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คือ ใช้การมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกองค์กร จัดทำกลไกที่เป็นระบบในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนหรือนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

หน่วยงานผู้รับผิดชอบทุกหน่วยงานไม่มียุทธศาสตร์ด้านการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีเพียงกระบวนการด้านการสื่อสารในการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นใน 3 หน่วยงาน คือ กรมอนามัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพแห่งชาติ (สสส.) และกรมกิจการเด็กและเยาวชน สำหรับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ไม่มียุทธศาสตร์หรือกระบวนการสื่อสารใดเลยเพราะเป็นเพียงแต่หน่วยงานที่ผลักดันนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อให้เป็นมติแห่งชาติ โดยใช้การสื่อสารสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบจากการประชุมหารือร่วมกันในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการศึกษายุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีเพียง 3 หน่วยงานและผู้วิจัยได้สรุปผล 12 ประเด็น ดังนี้

1) **การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ :** การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการสื่อสารการรณรงค์มีการกำหนดตามพระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์ โครงการหรือแผนงานที่ได้มีการกำหนดไว้ และได้มีการกำหนดตามภาคีเครือข่ายหรือผู้ดำเนินงานร่วมกันว่าจะให้การรณรงค์นั้นไปในทิศทางใดในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2) **การกำหนดกลุ่มเป้าหมายการรณรงค์** : การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์นั้นสามารถกำหนดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยของแต่ละหน่วยงานว่าจะให้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการใด ซึ่งประกอบไปด้วยหลายวิธี ได้แก่ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายและยุทธศาสตร์หน่วยงาน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามโครงการหรือแผนงาน และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามแนวทางการปฏิบัติงานที่มีการดำเนินงานร่วมกันในหลายฝ่าย

3) **การเลือกสื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการรณรงค์** : กลุ่มเป้าหมายเป็นตัวหลักสำคัญในการเลือกสื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไว้ โดยหน่วยงานจะคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายว่าจะมีการรับรู้หรือการสร้างความเข้าใจด้วยสื่อใดก็จะเลือกสื่อ นั้น มีการกำหนดวางแผนทางสื่อไปพร้อมๆ กับการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ดำเนินกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมาย

4) **กลยุทธ์การรณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติ** : การสื่อสารการรณรงค์มีการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจ การปรับเปลี่ยนทัศนคติไปยังกลุ่มเป้าหมาย และนำสื่อลงสู่การปฏิบัติด้วยการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงใช้ วัฒนธรรมวิถีชีวิตเป็นตัวช่วยเสริมการสื่อสารเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดทัศนคติเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

5) **ระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์** : การกำหนดระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นไปตามนโยบายโครงการ หรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานที่ได้มีการจัดสรรไว้ในรูปแบบตามระเบียบของหน่วยงานนั้นๆ

6) **การประเมินผลการรณรงค์** : การประเมินผลการรณรงค์มีแนวทางในการประเมินตามนโยบาย โครงการ แผนงานของแต่ละหน่วยงาน เช่น การสังเกตพฤติกรรมระหว่างจัดโครงการ การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดทำสรุปเล่มรายงานเพื่อรายงานต่อหัวหน้างาน และการติดตามผลการจัดกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำผลการประเมินไปหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

7) **ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ :**

ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบยังไม่มีชัดเจนจากผลการวิจัยพบเพียงความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีการดำเนินการร่วมกันในรูปแบบการประชุมหารือเพื่อหาแนวทางหรือดำเนินโครงการกิจกรรมร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นร่วมกัน โดยส่วนใหญ่มีความร่วมมือกันในระดับหน่วยงานด้วยกันและในระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้ครอบคลุมทุกจังหวัด

8) ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย :

ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมายใช้กระบวนการรณรงค์ไปยังกลุ่มเป้าหมายตามแนวทางนโยบาย โครงการหรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก เพื่อมุ่งเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องเพศให้แก่ กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน โดยใช้สื่อบุคคล และสื่อวัฒนธรรมท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยมุ่งเน้นความร่วมมือในการเห็นปัญหาร่วมกันและพร้อมที่จะดำเนินการแก้ไขในแนวทางเดียวกันจะทำให้การป้องกันและแก้ไขเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

9) การเข้าร่วม โครงการหรือกิจกรรมการรณรงค์ของกลุ่มเป้าหมาย :

แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

(1) ด้านการรับทราบโครงการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : การรับรู้โครงการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ กลุ่มเป้าหมายมีการรับรู้ 2 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) การรับรู้ผ่านสื่อภายในโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 สื่อคือ สื่อบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ เพื่อน เป็นต้น และสื่อสิ่งพิมพ์ 2) การรับรู้ผ่านสื่อภายนอกโรงเรียน ได้แก่ สื่อบุคคลเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขภายในจังหวัดและรับรู้จากหน่วยงานภายนอก อาทิ สสส. และมูลนิธิต่างๆ ที่เคยร่วมปฏิบัติงานกันมาก่อน นอกจากนี้ยังมีสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ติดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนและตัวจังหวัด สื่อโทรทัศน์ที่ออกนำเสนอโครงการการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เช่น โครงการสต็อปทีนแม่ม (Stop Teen Mom) โครงการแม่วัยใส โครงการอดเปรี้ยวไว้กินหวาน เป็นต้น

(2) ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมและลักษณะกิจกรรมโครงการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : การเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มครูอาจารย์ จะมีการเข้าร่วมโครงการตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบหรือตามการสั่งการของหัวหน้างาน และกลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมของโรงเรียน ทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการและการเข้าร่วมโครงการผ่านทางหน่วยงานภายนอกจากหน่วยงานทั้งในจังหวัดและหน่วยงานส่วนกลาง โดยลักษณะกิจกรรมจะมีความแตกต่างกันออกไปตามกลุ่มเป้าหมาย

(3) ด้านปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : การประเมินผลการเข้าร่วมโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบเป็นการประเมิน 2 แบบด้วยกัน คือ การประเมินด้วยแบบสอบถาม และการประเมินด้วยการใช้สื่อบุคคลร่วมสังเกตพฤติกรรม ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

พบปัญหาด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่วนใหญ่ใช้การอบรมให้ความรู้และปัญหาขาดความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

10) ข้อคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายด้านการดำเนินโครงการการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของกลุ่มผู้รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

(1) ข้อคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายด้านการเลือกกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ข้อคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย ด้านการเลือกกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีข้อคิดเห็นถึงความเหมาะสมในการเลือกกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวัยรุ่น การเลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มวัยรุ่นนั้นมีความเหมาะสม แต่ส่วนใหญ่ก็เห็นว่าควรเลือกกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ หรือผู้นำชุมชน เพราะกลุ่มดังกล่าวอยู่ใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด โดยเฉพาะผู้ปกครองจะทำให้งานด้านการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2) ข้อคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายด้านการเลือกสื่อหรือกิจกรรมและการนำไปใช้ในการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : การเลือกสื่อและใช้สื่อในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของผู้รับผิดชอบ ควรเลือกสื่อที่หลากหลายควรมีทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อบุคคล สื่อวิทยุ สื่อออนไลน์ และนำไปใช้ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่มีช่วงวัยที่แตกต่างกัน อาทิ เยาวชน ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เป็นต้น จะทำให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(3) ข้อคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายด้านระยะเวลาในการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ระยะเวลาในการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นยังไม่มี ความเหมาะสม ควรให้ระยะเวลาในการรณรงค์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการรับรู้และความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันนั้นมีการรับรู้และเข้าใจและพร้อมเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกัน ระยะเวลาควรเป็นไปตามกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดผลดีต่อการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

11) ข้อคิดเห็นด้านสื่อรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของกลุ่มเป้าหมาย : การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ควรมีสื่อที่หลากหลายในการรณรงค์เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน การออกแบบสื่อควรให้เกิดความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน มีสีสันหรือภาพถ่ายที่สะดุดตา และมีเนื้อหาสื่อที่ง่ายต่อการจดจำและเนื้อหาควรออกแบบตามกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ที่ตรงกันเพื่อให้การรณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเกิดประสิทธิภาพ

12) ปัจจัยที่นำไปสู่ความร่วมมือของหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย

ด้านยุทธศาสตร์ : การยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นควรต้องมีการวางแผนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน มีการวางแผนงานเพื่อกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์ภายใต้บริบทของกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ตามท้องที่ต่างๆ จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง คือ 1) ความร่วมมือในระดับจังหวัด เพราะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกลุ่มวัยรุ่นมากที่สุด 2) ความร่วมมือในระดับส่วนกลาง เพราะเป็นหน่วยงานที่รับแนวทางนโยบาย ภารกิจหน้าที่มาโดยตรงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันหาแนวทางร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบายการยุทธศาสตร์

1.1 ข้อเสนอแนะด้านแนวทางการกำหนดนโยบายการยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : รัฐบาลควรกำหนดนโยบายด้านการสื่อสารการยุทธศาสตร์ในระดับชาติพร้อมกับมืองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องทางด้านการสื่อสาร อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) หรือหน่วยงานด้านการสื่อสารองค์การสื่อ เป็นต้น เพื่อเข้ามาเป็นผู้ร่วมกำหนดทิศทางการสื่อสารในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยตรงจะทำให้กระบวนการสื่อสารในการเป็นในทิศทางเดียวกันในระดับประเทศและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักเสนอแนะว่าหน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดแนวทางนโยบายการยุทธศาสตร์ในภาพรวมของหน่วยงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพันธกิจของหน่วยงานเพื่อให้วัตถุประสงค์การยุทธศาสตร์เป็นไปตามทิศทางเดียวกันกับแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานทำให้ง่ายต่อการวางแผนงานในการดำเนินการยุทธศาสตร์

1.2 ข้อเสนอแนะด้านผู้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผู้กำหนดควรเป็นหัวหน้าหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานรวมถึงภาคีเครือข่าย หน่วยงานท้องถิ่นร่วมวางแผนนโยบายด้านการยุทธศาสตร์ เนื่องจากการยุทธศาสตร์จะต้องใช้ความร่วมมือหลายฝ่ายจากหลายหน่วยงานเพื่อให้งานด้านนโยบายมีประสิทธิภาพ

1.3 ข้อเสนอแนะด้านการเลือกนโยบายและยุทธศาสตร์การยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ในการเลือกนโยบายและยุทธศาสตร์การยุทธศาสตร์หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายและยุทธศาสตร์จากต้นทุนภายในของหน่วยงานที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น ต้นทุนด้านงบประมาณ ต้นทุนด้านทรัพยากรบุคคล

ต้นทุนด้านระยะเวลา เป็นต้น และควรมีการประเมินต้นทุนภายนอกด้วย อาทิ ความพร้อมหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ความพร้อมของกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่กลุ่มเป้าหมายอยู่ว่านโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ที่กำหนดไปนั้นมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดสามารถที่จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้หรือไม่เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในอนาคตและเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.4 ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการของน่านโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นลงสู่การปฏิบัติ : กลุ่มผู้รับผิดชอบควรทราบถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายและยุทธศาสตร์ก่อนว่าในการดำเนินงานแต่ละครั้งหน่วยงานมีนโยบายและยุทธศาสตร์ โครงการ แผนงาน อย่างไรเพื่อทำความเข้าใจและสร้างทักษะการสื่อสารก่อนเริ่มลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นด้วยการน่านโยบายชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ

1.2 ข้อเสนอแนะการกำหนดวิธีการประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดวิธีประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไว้อย่างชัดเจนในทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นการวางแผน การน่านโยบายลงไปปฏิบัติ และเมื่อสิ้นสุดนโยบายพร้อมทั้งรายงานให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานทราบและควรมีการจัดตั้งกรรมการประเมินผลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

1.3 ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ไปปรับใช้ : เมื่อมีการประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์แล้ว ควรมีการจัดประชุมอีกครั้งเพื่อรับทราบผลการประเมินและเพื่อตรวจสอบว่าหัวหน้างานหรือผู้ปฏิบัติงานมีการยอมรับผลการประเมินหรือไม่ และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยอาจอยู่ในรูปแบบของ รายงานการประชุม เล่มสรุปผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์หรือมีการเผยแพร่ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ภายในหรือนอกองค์กรในการปฏิบัติงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์การณรงค์

2.1 ข้อเสนอแนะด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์การณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดแนวคิดวัตถุประสงค์ร่วมกันกับทุกภาคส่วน ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับท้องถิ่นภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เนื่องจากพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์มีการกำหนด

ผู้รับผิดชอบไว้แล้วว่า และควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ตามแผนงานโครงการของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีความชัดเจน

2.2 ข้อเสนอแนะด้านกลุ่มเป้าหมายการณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์ให้สอดคล้องตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน กำหนดกลุ่มเป้าหมายตามโครงการหรือแผนงาน กำหนดกลุ่มเป้าหมายตามแนวทางการปฏิบัติงานที่มีการดำเนินงานร่วมกันในหลายฝ่ายอันเนื่องมาจากว่ากลุ่มเป้าหมายมีหลากหลายรูปแบบและอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันไป ทำให้การรับรู้ รับทราบเรื่องการรณรงค์ในการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้นไม่เท่ากัน การใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายถือว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุดและสอดคล้องกับแนวทางของหน่วยงาน

2.3 ข้อเสนอแนะด้านสื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรใช้แนวทางจากกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก โดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายว่าจะมีการรับรู้หรือการสร้างความเข้าใจด้วยสื่อใดควรเลือกสื่ออื่น มีการกำหนดวางแผนทางสื่อไปพร้อมๆ กับการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย สื่อที่จะใช้ในการรณรงค์นั้นควรเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างการดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายเน้นการใช้สื่อที่หลากหลายในการดำเนินการรณรงค์เนื่องจากปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและเนื้อหาสื่อควรเน้นให้เกิดความเข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยาก ไม่ซับซ้อนเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละวัย

2.4 ข้อเสนอแนะด้านกลยุทธ์การณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดกลยุทธ์การรณรงค์ด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดกลยุทธ์การรณรงค์ด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยเน้นให้ความสำคัญกับปัญหา และใช้กลยุทธ์การรณรงค์เสริมด้วยการสื่อสารผ่านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงปัญหาเพิ่มมากขึ้น

2.5 ข้อเสนอแนะด้านระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นไปตามนโยบาย โครงการ หรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานที่ได้มีการจัดสรรไว้ในรูปแบบตามระเบียบของหน่วยงานนั้นๆ เพื่อให้สะดวกต่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน และควรมีการปรึกษา

ร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน หากหน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องการที่จะสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายก็ควรดูเรื่องระยะเวลาให้สอดคล้องกับทางโรงเรียนเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จตรงตามกลุ่มเป้าหมาย

2.6 ข้อเสนอแนะด้านการประเมินผลการณรงค์การป้องกันและ

แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการประเมินผลการณรงค์ตามนโยบาย โครงการ แผนงานของแต่ละหน่วยงาน เช่น การสังเกตพฤติกรรมระหว่างจัดโครงการ การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดทำสรุปเล่มรายงานเพื่อรายงานต่อหัวหน้างาน และการติดตามผลการจัดกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ ด้วยการตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกระทรวง หน่วยงานภาครัฐและภาคท้องถิ่น เพื่อลดความซับซ้อนของการทำงานและเพื่อนำผลการประเมินไปหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

2.7 ข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือด้านการณรงค์ระหว่าง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือและใช้การวางแผนร่วมกันในการปฏิบัติงานด้านการณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เน้นให้ระหว่างหน่วยงานมีการการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน เห็นประโยชน์ร่วมกันมีการวางแผนงานร่วมกำหนดทิศทางในการณรงค์ร่วมกันถึงจะทำให้การรณรงค์ในการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จได้ และควรมีส่วนร่วมในหน่วยงานทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายการรณรงค์การแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับท้องถิ่น

2.8 ข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือด้านการณรงค์ป้องกันและ

แก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย : หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรใช้แนวทางในการสร้างความเข้าใจและการเห็นความสำคัญของปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมต่อกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการใช้สื่อบุคคลโดยต้องเริ่มจากกลุ่มผู้ใหญ่ที่เป็นระดับผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ใกล้ชิดเยาวชนเพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้นำข้อมูลต่อไปยังเยาวชนได้ ควรใช้วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ภาษาพูด การละเล่นพื้นบ้าน มหรสพ เป็นต้น มาเป็นตัวช่วยให้การสร้างความเข้าใจสร้างการมีส่วนร่วมเพราะเข้าถึงง่าย เป็นกันเอง ไม่ดูเป็นทางการมากเกินไป

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย” ผู้วิจัยได้มีการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานการณ์และสภาพปัญหาของนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทางรัฐบาลได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นขึ้นพร้อมกับการกำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทุกหน่วยงานหาวิธีการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นภายใต้พันธกิจในหน่วยงานของตนเอง หน่วยงานผู้รับผิดชอบได้มีการนำเอากระบวนการสื่อสารการณรงค์ในทุกรูปแบบเข้ามาเกี่ยวข้อง อาทิ การสื่อสารระหว่างองค์กรเพื่อประสานงานร่วมกัน มีโครงการหรือกิจกรรมรณรงค์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อออนไลน์ รวมไปถึงสื่อบุคคลผ่านเครือข่ายชุมชนในระดับท้องถิ่นเพื่อการสื่อสารป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ทุกหน่วยงานมีการดำเนินการผ่านได้แนวทางของพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยดำเนินการตามแนวทางของการปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานโดยใช้การสื่อสารเข้ามาเป็นส่วนช่วยเหลือการรณรงค์กระตุ้นให้เกิดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของโอ ซันลิแวน (O'Sullivan, 2003) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อจัดทำคู่มือภาคสนามด้านการบริการสุขภาพของมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา และผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพโดยได้ทำการวิจัยและจัดทำเป็นคู่มือกลยุทธ์การสื่อสารในการวางแผนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพตั้งแต่ปี ค.ศ.1982 หรือ พ.ศ. 2525 เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์ทางสุขภาพที่เฉพาะเจาะจงโดยเน้นการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในครอบครัวในหลายด้าน อาทิ อนามัยเจริญพันธุ์มารดา สุขภาพเด็ก ภูมิคุ้มกันบกพร่องของมนุษย์ ไวรัส HIV หรือ เอ็ดส์ นอกจากนี้ ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นควรใช้การสื่อสารเข้ามาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการรับรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติรวมถึงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ยังพบว่า การปฏิบัติงานของหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำให้เห็นว่าทุกหน่วยงานมีการดำเนินการผ่านได้แนวทางของพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยดำเนินการตามพันธกิจในแต่ละหน่วยงาน ใช้การสื่อสารการรณรงค์เข้ามาเป็นส่วนช่วยเหลือกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับ

กลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ภายในเนื้อหาของพระราชบัญญัติไม่มีข้อกำหนดหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นด้วยการสื่อสารและในยุทธศาสตร์ก็ยังไม่พบการนำการสื่อสารเข้ามากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักเพื่อแก้ไขปัญหาในขณะที่การสื่อสารการณรงค์เป็นสิ่งที่หลายหน่วยงานนำมาเป็นตัวหลักสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เมื่อไม่มีแนวทางด้านการสื่อสารที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์แล้ว จึงไม่พบหน่วยงานด้านการสื่อสาร อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมประชาสัมพันธ์ของสำนักนายกรัฐมนตรี หรือ กสทช. หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมกำหนดดูแลด้านการสื่อสารเข้ามามีบทบาทที่ชัดเจนต่อการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มองการสื่อสารการณรงค์เป็นเพียงเครื่องมือช่วยดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จเท่านั้น

ตอนที่ 2 นโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

1) แนวทางการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ : การกำหนด

นโยบายและยุทธศาสตร์ภายในหน่วยงานจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์ระดับชาติ และผู้บริหารระดับหน่วยงานยังคงเป็นผู้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยพบว่าแนวทางการกำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมี 2 แนวทางคือ 1) แนวทางนโยบายหรือยุทธศาสตร์ถูกกำหนดโดยหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่ายประชุมหารือแล้วออกเป็นนโยบายยุทธศาสตร์ระดับชาติเนื่องจากปัญหาการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาระดับชาติไม่อาจมีการดำเนินงานเพียงหน่วยงานเดียวได้ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการดำเนินงานในทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับกระทรวงไปจนถึงหน่วยงานในระดับท้องถิ่นเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาลงไปในทิศทางเดียวกัน 2) แนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์ถูกกำหนดโดยผู้นำองค์กรหรือหน่วยงาน โดยรับแนวทางมาจากนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติมากำหนดเป็นแนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์ในหน่วยงานเพื่อให้สอดคล้องต่อการปฏิบัติงาน มยุรี อนุมานราชชน (2549, น.25) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายนั้นเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมและมีปัจจัยหลายปัจจัยเป็นตัวกำหนดวาระของนโยบายภายใต้เงื่อนไขของการกำหนดนโยบายมีหลายปัจจัยเป็นตัวกำหนดดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจข้อมูลแวดล้อมหลายด้านส่วนใหญ่มักเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย

2) การนำนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ลงไปปฏิบัติ : การนำนโยบายและ

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นลงสู่การปฏิบัติในหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ซึ่งมี

การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน จากนั้นนำสู่การปฏิบัติภายในหน่วยงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน โครงการ กิจกรรม การประชุม เป็นต้น โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งในระดับองค์กรมูลนิธิ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น โดยมีการกำกับติดตามจากตามลำดับสายงาน การติดตามด้วยการรายงานผล การดูจากสถิติหรือ สถานการณ์การตั้งครุฑในวัยรุ่น หากอยู่ในรูปแบบของโครงการหรือกิจกรรมก็มีการกำกับติดตามจากสรุปผลการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Pressman และ Wildavsky อ้างใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2554, น. 400) กล่าวว่า กระบวนการหลักในการนำนโยบายลงไปปฏิบัติคือการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ของนโยบายและการปฏิบัติ เช่นเดียวกับ มยุรี อนุมานราชชน (2549, น.218) อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติคือการแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายอาจอยู่ในรูปแบบของกฎหมาย คำสั่ง แนวทาง แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมใด ๆ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ให้สำเร็จลุล่วงตามแผนงานหรือโครงการที่ได้กำหนดไว้

3) การประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ : รูปแบบการประเมินผลนโยบายหรือยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ มีวิธีการประเมินที่แตกต่างกัน คือ มีการประเมินผลนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในรูปแบบของการประเมินโครงการหรือกิจกรรม เพราะการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้นดำเนินการตามแนวทางของนโยบายและยุทธศาสตร์โดยตรง โดยส่วนใหญ่การประเมินผลจะอยู่ในรูปแบบของการประเมินโครงการหรือกิจกรรมว่ามีดำเนินการตามวัตถุประสงค์หรือไม่ด้วยวิธีการพูดคุย สอบถาม การใช้แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรม การจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมและรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานทราบพร้อมทั้งมีการจัดประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ดำเนินงานเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่น เช่นเดียวกับแนวคิดของ มยุรี อนุมานราชชน (2549, น. 241) กล่าวว่า เมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วผู้บริหารหรือผู้นำนโยบายลงไปปฏิบัติควรมีการรับทราบถึงผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงานตามนโยบายนั้นด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในตอนนโยบายที่ได้นำลงสู่การปฏิบัติหากพบข้อผิดพลาดจะได้ใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขนโยบายต่อไป ดังนั้นการประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ควรมีการประเมินผลด้วยรูปแบบวิธีที่หลากหลายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพและนำผลรายงานต่อผู้บริหารทราบเพื่อร่วมปรับปรุงแก้ไขหาแนวทางนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่ตรงกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่น

4) **ปัญหาและอุปสรรคของนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ :** ปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) ปัญหาภายในองค์กร ได้แก่ ปัญหาที่ตัวผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน ผู้นำองค์กรที่ยังขาดความเข้าใจเรื่องปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นซึ่งเป็นปัญหาก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติ นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านทัศนคติและการสื่อสารของเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ 2) ปัญหาภายนอกองค์กร ได้แก่ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ปัญหาด้านความไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญของเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานในการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยทุกหน่วยงานมีแนวทางในการแก้ไขปัญหและอุปสรรคการนำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คือ ใช้การมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกองค์กร จัดทำกลไกที่เป็นระบบในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนหรือนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2556, น. 242) ได้อธิบายว่า หากภาครัฐมีความจริงใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว ประชาชนก็จะเข้าร่วมและผู้เข้าร่วมนั้นคือผู้ที่รู้ปัญหาที่แท้จริงซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี อาทิ การพบปะไม่เป็นทางการ การเสวนา การได้วาทิ การชี้แจง การประชาสัมพันธ์ ประชามติ การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

จากผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานผู้รับผิดชอบทุกหน่วยงานไม่มียุทธศาสตร์ด้านการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น แต่พบกระบวนการด้านการสื่อสารในการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นใน 3 หน่วยงาน คือ กรมอนามัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพแห่งชาติ (สสส.) และกรมกิจการเด็กและเยาวชน สำหรับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ(สช.) ไม่มียุทธศาสตร์หรือกระบวนการสื่อสารใดเลยเพราะเป็นเพียงหน่วยงานที่ผลักดันนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อให้เป็นมติแห่งชาติ โดยใช้ความร่วมมือจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้วยการประชุมหารือร่วมกันในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการศึกษายุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจาก 3 หน่วยงานและจะทำการอภิปรายผลออกเป็น 12 ประเด็น ดังนี้

1) **การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ :** การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการสื่อสารการรณรงค์มีการกำหนดตามพระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์ โครงการหรือแผนงานที่ได้มีการกำหนดไว้ และได้มีการกำหนดตามภาคีเครือข่ายหรือผู้ดำเนินงานร่วมกันว่าจะให้การรณรงค์นั้นไปในทิศทางใดในการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์ของรุ่งนภา พิศรปรีชา (2558, น. 1-28) ที่กล่าวว่า การรณรงค์เป็นการยกระดับความรู้

ที่มีการส่งข้อความบางอย่างซ้ำๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม เช่นเดียวกับวิลพรธ อากาเวท (2546: 256) มองเห็นว่าการณรงค์เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีการปฏิบัติตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ดังนั้นการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นควรกำหนดวัตถุประสงค์การณรงค์ตามแผนงานของหน่วยงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการณรงค์

2) **การกำหนดกลุ่มเป้าหมายการณรงค์** : การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์นั้นสามารถกำหนดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยของแต่ละหน่วยงานว่าจะให้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการใด ซึ่งประกอบไปด้วยหลายวิธี ได้แก่ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายและยุทธศาสตร์หน่วยงาน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามโครงการหรือแผนงาน และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามแนวทางการปฏิบัติงานที่มีการดำเนินงานร่วมกันในหลายฝ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งนภา พิตรปรีชา (2558 : 1-30) ด้านการเลือกกลุ่มเป้าหมายว่า การกำหนดกลุ่มเป้าหมายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงาน เพราะไม่ใช่ทุกคนที่จะเป็นกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานจะต้องมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ ดังนั้นการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โครงการรณรงค์ของหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

3) **การเลือกสื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการรณรงค์** : กลุ่มเป้าหมายเป็นตัวหลักสำคัญในการเลือกสื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นใช้ โดยหน่วยงานจะคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายว่าจะมีการรับรู้หรือการสร้างความเข้าใจด้วยสื่อใดที่จะเลือกสื่อ นั้น มีการกำหนดวางแผนทางสื่อไปพร้อมๆ กับการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ดำเนินกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ โรบินสัน มาร์เร็น (Robinson Maren N.,2014) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรณรงค์การสื่อสารสุขภาพและสินค้าสุขภาพด้วยสื่อมวลชนและการรณรงค์พบว่า การรณรงค์พฤติกรรมสุขภาพที่ดีควรผ่านสื่อหลายช่องทางการรณรงค์ที่มีสื่อและช่องทางการสื่อสารหลากหลายยังมีผลกระทบพฤติกรรมการใช้สินค้าสุขภาพของกลุ่มประชากรในสหรัฐอเมริกา เช่นเดียวกับเซบัสเตียนและคณะ (Sebastian and other,2010) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมสุขภาพระยะห่างของการตั้งครรภ์ที่ดีในประเทศอินเดีย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากหญิงสาวตั้งครรภ์ สามิ และแม่ ด้วยการสนทนากลุ่ม 16 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกอีก 30 คนในเรื่องของความเชื่อและความต้องการการตั้งครรภ์และรับรู้สื่อในเรื่องการตั้งครรภ์ให้ได้ผลดี ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อรณรงค์ในรูปแบบที่แตกต่างกันของผู้รับสารที่มี

ความแตกต่างกันจะมีประสิทธิภาพในการรับรู้การสื่อสารสุขภาพมากกว่าการใช้สื่อสารจากข้อความเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเลือกสื่อหรือกิจกรรมในการรณรงค์ควรเลือกสื่อที่มีความหลากหลายและให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายจะทำให้การรณรงค์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) กลยุทธ์การรณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติ : หน่วยงานผู้รับผิดชอบใช้การรณรงค์ด้วยกลยุทธ์การสร้าง ความเข้าใจและการปรับเปลี่ยนทัศนคติไปยังกลุ่มเป้าหมาย นำสื่อลงสู่การปฏิบัติด้วยการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงใช้ วัฒนธรรม วิถีชีวิตเป็นตัวช่วยเสริมการสื่อสารเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดทัศนคติเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑาพรรษ ผดุงชีวิต (2551, น.40) ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์เราจะมีการเรียนรู้เรื่องราววัฒนธรรมใกล้ชิดตัว วัฒนธรรมเป็นการสื่อสารที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงความคิด เช่นเดียวกับ สมสุข หินวิมาน (2550) ได้อธิบายว่าสื่อพื้นบ้านมีลักษณะเด่นด้านการเข้าถึง เรียบง่าย อยู่ในท้องถิ่นและชุมชน ทำให้กลุ่มเป้าหมายอยากรับรู้ รับฟังวัฒนธรรมใกล้ชิดตัว สร้างความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายได้มาก ดังนั้นกลยุทธ์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติต้องมีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่อย่างหลากหลายและเลือกใช้กลยุทธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมที่รวดเร็วขึ้น

5) ระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์ : การกำหนดระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นไปตามนโยบาย โครงการ หรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานที่ได้มีการจัดสรรไว้ตามระเบียบของหน่วยงาน รุ่งนภา พิตร์ปรีชา (2558 : 1-32) ได้อธิบายถึงการกำหนดงบประมาณไว้ว่า งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกลุ่มเป้าหมาย งบประมาณควรเป็นไปตามแผนการทำงาน ในขณะที่วิมลพรรณ อภาเวท (2546: 256) ได้กล่าวถึงระยะเวลาที่ใช้ในการรณรงค์ว่าต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการรณรงค์มีความเพียงพอในการปฏิบัติงานและเป้าหมายโดยดูจากแผนงานที่ได้มีการกำหนดไว้ ดังนั้น ระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นควรกำหนดตามแผนงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานและตรงกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการรณรงค์

6) การประเมินผลการรณรงค์ : การประเมินผลการรณรงค์มีแนวทางในการประเมินตามนโยบาย โครงการ แผนงานของแต่ละหน่วยงาน มีการประเมินก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการและหลังการดำเนินการรณรงค์พร้อมทั้งการสังเกตพฤติกรรมระหว่างจัดโครงการ การตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดทำสรุปเล่มรายงานเพื่อรายงานต่อหัวหน้า

งาน และการติดตามผลการจัดกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำผลการประเมินไปหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ปาริชาติ สถาปัตตาน์ (2549 : ข) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประเมินผลการรณรงค์ไว้ว่า การประเมินผลโครงการรณรงค์ควรให้ความสำคัญกับการประเมินกระบวนการ ประเมินผลผลิต การประเมินเชิงขยายข้อมูลและการประเมินผลลัพธ์

7) ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ :

ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบยังไม่มี ความชัดเจนจากผลการวิจัยพบเพียงความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีการดำเนินการร่วมกันในรูปแบบการประชุมหารือเพื่อหาแนวทางหรือดำเนินโครงการกิจกรรมร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นร่วมกัน โดยส่วนใหญ่มีความร่วมมือกันในระดับหน่วยงานด้วยกันและในระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้ครอบคลุมทุกจังหวัด วิมลพรรณ อาภาเวท (2546: 256) ได้พูดถึงความร่วมมือระหว่างองค์กรด้านการรณรงค์ไว้ว่า การรณรงค์เป็นวิธีที่หน่วยงานใช้กระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดความช่วยเหลือโดยผ่านสื่อต่างๆ ทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้ในขณะเดียวกันก็ทำให้หน่วยงานเกิดการปฏิบัติหรือตัดสินใจร่วมกัน ในกิจกรรมหรือโครงการด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนั้น ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานควรเป็นรูปแบบการติดต่อสื่อสารประสานงานหรือร่วมประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นร่วมกัน

8) ความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย :

ใช้กระบวนการรณรงค์ไปยังกลุ่มเป้าหมายตามแนวทางนโยบาย โครงการหรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานเป็นหลัก เพื่อมุ่งเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องเพศให้แก่ กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน โดยใช้สื่อบุคคล และสื่อวัฒนธรรมท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยมุ่งเน้นความร่วมมือในการเห็นปัญหาร่วมกันและพร้อมที่จะดำเนินการแก้ไขในแนวทางเดียวกันจะทำให้การป้องกันและแก้ไขเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับปาริชาติ สถาปัตตาน์และคณะ (2549, น.30) ซึ่งอธิบายว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับบุคคลหลากหลายเน้นความสำคัญไปที่กระบวนการจัดการข่าวสารระหว่างกัน บนพื้นฐานของกระบวนการสื่อสารที่เป็นทั้งผู้ส่งสารและรับสารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการสื่อสารต่างๆ สำหรับคนในชุมชนมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจการยอมรับและการตัดสินใจร่วมกันเพื่อนำไปสู่การดำเนินการร่วมกัน

9) การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมการรณรงค์ของกลุ่มเป้าหมาย :

กลุ่มเป้าหมายรับรู้โครงการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ กลุ่มเป้าหมายมีการรับรู้ 2 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) การรับรู้ผ่านสื่อภายในโรงเรียน

โดยแบ่งเป็น 2 สื่อคือ สื่อบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ เพื่อน เป็นต้น และสื่อสิ่งพิมพ์ 2) การรับรู้ผ่านสื่อภายนอกโรงเรียน ได้แก่ สื่อบุคคลเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขภายในจังหวัดและรับรู้จากหน่วยงานภายนอก อาทิ สสส. และมูลนิธิต่างๆ ที่เคยร่วมปฏิบัติงานกันมาก่อน นอกจากนี้ยังมีสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ติดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนและตัวจังหวัด สื่อโทรทัศน์ที่ออกนำเสนอโครงการการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เช่น โครงการสต็อปทีนแม่ม (Stop Teen Mom) โครงการแม่วัยใส โครงการอดเปรี้ยวไว้กินหวาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรุณรัตน์ ชินวรรณ์ (2553, น. 30) กล่าวว่า การรับรู้สื่อของผู้รับสารนั้นจะเกิดขึ้นจากความต้องการรับรู้ความต้องการด้านความรู้ ด้านอารมณ์ ด้านบุคคล ด้านสังคม ดังนั้นการมีสื่อธรรมรงค์ที่หลากหลายจะช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสื่อและโครงการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเกิดการรับรู้ เข้าใจและเปลี่ยนพฤติกรรมได้

10) ข้อคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายด้านการดำเนินโครงการการณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของกลุ่มผู้รับผิดชอบ : กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่คิดเห็นว่าหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีการเลือกกลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายได้ความเหมาะสมกับการณรงค์และควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ หรือผู้นำชุมชนเพราะกลุ่มดังกล่าวอยู่ใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด ด้านการเลือกสื่อเลือกสื่อหรือกิจกรรมและการนำเสนอไปใช้ในการณรงค์กลุ่มเป้าหมาย คิดเห็นว่าควรเลือกสื่อที่หลากหลายและนำเสนอไปใช้ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่มีช่วงวัยที่แตกต่างกัน สำหรับด้านระยะเวลาในการณรงค์กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่กลับเห็นว่ายังไม่มีความเหมาะสมควรให้ระยะเวลาในการณรงค์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการรับรู้และความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน การรับรู้และเข้าใจและพร้อมเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกัน ระยะเวลาในการดำเนินการณรงค์ควรเป็นไปตามกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดผลดีต่อการณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ เฮียร์ด, ลาร์รี่ อาร์ (Hearld, Larry R. and other, 2015) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์และความท้าทายในการส่งเสริมสุขภาพของหน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพ ผลการวิจัยที่ชี้ว่าการใช้ยุทธศาสตร์ในการสื่อสารข่าวสารด้านสุขภาพกับผู้รับสารที่แตกต่างกันในระดับชุมชนจะทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับบุคคล

11) ข้อคิดเห็นด้านสื่อธรรมรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของกลุ่มเป้าหมาย : การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ควรมีสื่อธรรมรงค์ที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน การออกแบบสื่อควรให้เกิดความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน มีสีสันหรือภาพถ่ายที่สะดุดตา และมีเนื้อหาสื่อที่ง่ายต่อการจดจำและเนื้อหาควรออกแบบตามกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการรับรู้ความเข้าใจ ที่ตรงกันเพื่อให้การณรงค์ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของโนอาร์ เอสเอ็มและคณะ (Noar SM and Other, 2014) ศึกษาเรื่องการพัฒนา

และดำเนินการของการสื่อสารการณรงค์ต่อการชะลอการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นในชาวอเมริกาและแอฟริกา ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการสื่อสารการณรงค์จะช่วยชะลอการเริ่มต้นของการมีเพศสัมพันธ์วัยรุ่นในอเมริกันและเด็กแอฟริกันได้และทำการวิจัยเพื่อการพัฒนากระบวนการสื่อสารการณรงค์ในรูปแบบต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่น

12) **ปัจจัยที่นำไปสู่ความร่วมมือของหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมาย**
ด้านรณรงค์ : การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นควรต้องมีการวางแผนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน มีการวางแผนงานเพื่อกำหนดทิศทางการรณรงค์ภายใต้บริบทของกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ตามท้องที่ต่างๆ จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 2 แนวทางคือ 1) ความร่วมมือในระดับจังหวัด เพราะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกลุ่มวัยรุ่นมากที่สุด 2) ความร่วมมือในระดับส่วนกลาง เพราะเป็นหน่วยงานที่รับแนวทางนโยบาย ภารกิจหน้าที่มาโดยตรงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันหาแนวทางร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สอดคล้องกับแนวคิดปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2549) ได้อธิบายถึงหลักการสำคัญของสื่อสารแบบมีส่วนร่วมว่า การเข้าถึงสื่อมักจะนำไปสู่การที่ผู้เกี่ยวข้องได้พัฒนาความรู้สึกผูกพันกับประเด็นปัญหา เกิดความตระหนักร่วม ความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และเป็นการถ่วงดุลอำนาจกับกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ตลอดจนการเพิ่มอำนาจและความเสมอภาคให้กับประชาชน ดังนั้นการใช้สื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการประสานงานหน่วยงานผู้รับผิดชอบและกลุ่มเป้าหมายจะนำไปสู่ความร่วมมือด้านการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบายการรณรงค์

รัฐบาลควรกำหนดนโยบายด้านการสื่อสารการรณรงค์ในระดับชาติ พร้อมกับมีองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องทางด้านการสื่อสาร อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) หรือหน่วยงานด้านการสื่อสาร องค์การสื่อเป็นต้น เพื่อเข้ามาเป็นผู้ร่วมกำหนดทิศทางการสื่อสารในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยตรงจะทำให้กระบวนการสื่อสารในการเป็นในทิศทางเดียวกันในระดับประเทศและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักเสนอแนะว่าหน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดแนวทางนโยบายการรณรงค์ในภาพรวมของหน่วยงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพันธกิจของหน่วยงานเพื่อให้วัตถุประสงค์การรณรงค์เป็นไปตามทิศทางเดียวกันกับแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานทำให้ง่ายต่อการวางแผนงานในการดำเนินการรณรงค์ สอดคล้องกับ

แนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (2535, น.9) ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญว่านโยบายเป็นแนวคิดอันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ นโยบายมีแนวทางปฏิบัติ ระเบียบวิธี (Methods) และหลักการ (Principles) ที่ได้เลือกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ เช่นเดียวกับแนวคิดที่ว่านโยบายเป็นแนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการรวมถึงเป็นกระบวนการในการนำแนวคิดหรือข้อมูลหรือสิ่งที่ได้กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเป็นกรอบกำกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาตัดสินใจการจัดทำแผนหรือการจัดทำโครงการ และกำหนดวิธีการเฉพาะในการดำเนินงาน (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์, 2555)

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์การรณรงค์

ยุทธศาสตร์การรณรงค์ควรมีกำหนดแนวคิด วัตถุประสงค์ภายใต้พระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เนื่องจากพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์มีการกำหนดผู้รับผิดชอบไว้แล้ว และควรมีกำหนดวัตถุประสงค์ตามแผนงานโครงการของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก ควรใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์ให้สอดคล้องตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานเนื่องมาจากว่ากลุ่มเป้าหมายมีหลากหลายรูปแบบและอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันไปทำให้การรับรู้ รับทราบเรื่องการรณรงค์ในการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้นไม่เท่ากัน การใช้วิธีเลือกกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายถือว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุดและสอดคล้องกับแนวทางของหน่วยงาน และควรกำหนดสื่อไปพร้อมกับกลุ่มเป้าหมายโดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายว่าจะมีการรับรู้หรือการสร้าง ความเข้าใจด้วยสื่อใดควรเลือกสื่อ นั้น ปริชาติ สถาปิตานนท์ (2549) ได้อธิบายถึงการ ความโดดเด่นของสาร ประเด็นที่มีเนื้อหาของสารที่มีสาระสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน หรือการตอบสนองความต้องการของชุมชน หรือการเป็นประเด็นที่ชุมชนสามารถนำเนื้อหาสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานด้านการสื่อสารประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นจากข้อเสนอแนะด้านสื่อและกิจกรรมที่เสนอให้มีการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายจะเป็นการช่วยเน้นย้ำการรณรงค์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ควรมีกำหนดกลยุทธ์การรณรงค์ด้วยวิธีการสร้างความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเนื่องจากปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่สามารถดำเนินการได้เพียงหน่วยงานเดียวต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการดำเนินการมีการกำหนดระยะเวลาและงบประมาณให้สอดคล้องตามนโยบาย โครงการ หรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานที่ได้มีการจัดสรรไว้ตามระเบียบของหน่วยงานเพื่อให้สะดวกต่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน และควรมีวิธีการการประเมินผลยุทธศาสตร์การรณรงค์ที่หลากหลายรูปแบบ

สอดคล้องกับแนวคิดของสุมิตร สุวรรณ (2554) ได้ให้แนวคิดสำคัญว่ายุทธศาสตร์เป็นวิธีการที่จะให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มีการตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดรวมถึงเป็นแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์กร (Corporate Goal) หน่วยงานสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงาน งบประมาณ และสามารถใช้อุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในเรื่องต่างๆ ได้ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์การรณรงค์สอดคล้องตามแนวคิดด้านยุทธศาสตร์เพื่อให้ได้ผลลัพธ์การดำเนินการด้านการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ข้อเสนอแนะด้านความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบและกลุ่มเป้าหมายควรใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและใช้การวางแผนร่วมกันในการปฏิบัติงานด้านการรณรงค์รวมถึงการใช้แนวทางในการสร้างความเข้าใจและการเห็นความสำคัญของปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของหน่วยงานผู้รับผิดชอบและกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับแนวคิดของนรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542) ได้อธิบายลักษณะสำคัญของการรณรงค์เชิงยุทธศาสตร์แบบเน้นการมีส่วนร่วมและเจาะจงกลุ่มว่าเน้นการมีส่วนร่วม (Participating Oriented) ทั้งทางตรงและทางอ้อม เน้นกลุ่มเป้าหมายและผู้ใกล้ชิดเข้าร่วมทราบสภาพที่เป็นจริงในกระบวนการรณรงค์ ดังนั้นข้อเสนอแนะการสร้างความร่วมมือมีความสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้การดำเนินงานด้านการรณรงค์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยจะเห็นได้ว่าการใช้การสื่อสารเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารหรือการรณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับต่างๆ อาทิ การสื่อสารภายในหน่วยงาน การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายด้วยการใช้สื่อที่หลากหลายประเภททำให้สามารถที่จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ในกระบวนการรณรงค์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแม้การสื่อสารจะมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน แต่หากหน่วยงานมีการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับแนวนโยบายในระดับชาติ ระดับหน่วยงาน ระดับกลุ่มเป้าหมายอาจจะทำให้หน่วยงานมีการดำเนินงานที่สูญเปล่าได้ การวางนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์จึงเปรียบเสมือนกลไกสำคัญที่จะทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นประสบความสำเร็จ ซึ่งงานวิจัยของ มาตินส์ โรซานี (Martins, Rosane A.S., 2014) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและการสื่อสารสุขภาพกับกลยุทธ์ของหลักสากลในยูเบอลาบาประเทศบราซิล ผลการวิจัยพบว่านโยบายและยุทธศาสตร์การสื่อสารด้านสุขภาพเป็นส่วนสำคัญ

ในการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชนในเมือง ยูเบอร์บา (Uberaba) ในประเทศบราซิล ทั้งคนที่มี ความสนใจด้านสุขภาพอยู่แล้วและกับคนที่ไม่ค่อยสนใจสุขภาพให้หันมาให้ความสำคัญได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เฮิร์ด, ลาร์รี่ อาร์ (Herald, Larry R. and other, 2015) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ และความท้าทายในการส่งเสริมสุขภาพของหน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพ ผลการวิจัยที่ชี้ว่าการใช้ ยุทธศาสตร์ในการสื่อสารข่าวสารด้านสุขภาพกับผู้รับสารที่แตกต่างกันในระดับชุมชนจะทำให้เกิด การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับบุคคล นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับแนวคิดของเฮอริงตัน,แนนซี่ แกรนท์ (Harrington, Nancy Grant, 2013) เรื่องกลยุทธ์ การสื่อสารเพื่อลดความแตกต่างทางด้านสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารสุขภาพควรเน้น ยุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อลดความแตกต่างด้านสุขภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคมและกลุ่ม บุคคลทั่วไปหรือกลุ่มผู้รับสารที่มีพื้นที่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยของนักวิจัยในต่างประเทศที่ ชี้ให้เห็นว่านโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการรณรงค์เป็นสิ่งสำคัญต่อกระบวนการรณรงค์ของ หน่วยงานเพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายลดการสูญเสียทรัพยากร ระยะเวลาและงบประมาณของหน่วยงาน ทาร์วิส ดี ซัตเตอร์ลุนด์ (Travis D. Satterlund, 2014) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การประเมินนโยบายท้องถิ่นและการยอมรับการรณรงค์ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ส่วนหนึ่ง ของผลการวิจัยพบว่าการรณรงค์ที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการ กำหนดนโยบายควบคู่ไปกับการสร้างแผนกลยุทธ์ที่แข็งแกร่งภายใต้ความยืดหยุ่นที่เหมาะสมใน การรณรงค์ ดังนั้นการมีนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ที่ชัดเจนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพใน ด้านการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายทำให้เกิดการรับรู้ การสร้างความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลง ทัศนคติและพฤติกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ในอีกมิติหนึ่งที่สำคัญผลการวิจัยนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นไปตามแนวทางของทฤษฎีการแพร่กระจาย นวัตกรรมของโรเจอร์ส (Rogers, Everett, 1995) ซึ่งโรเจอร์สได้อธิบายว่า การแพร่กระจายนวัตกรรมมี สารสำคัญคือเป็นกระบวนการทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับสื่อสารข่าวสารในเรื่องใหม่ๆ ความคิดใหม่ๆ ที่ถูกรับรู้ตาม อคติของของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้อง การแพร่กระจายนวัตกรรมไม่ใช่เป็นลักษณะ การสื่อสารที่ผู้ส่งสารมีอำนาจ (source dominance) เสมอไป แต่ผู้รับสารหรือกลุ่มเป้าหมายของ การแพร่กระจายนวัตกรรมเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเช่นเดียวกันทั้งในด้านความหมายของ ความเป็นนวัตกรรมหรือการรับรู้และยอมรับต่อนวัตกรรมนั้นๆ จากทฤษฎีดังกล่าวเน้นย้ำให้เห็นว่า การวิจัยนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่ได้ เป็นเพียงแนวทางที่ถูกกำหนดขึ้นโดยผู้ปฏิบัติงานเท่านั้นแต่เป็นแนวทางที่มีการกำหนดโดยร่วมกัน

กับผู้ปฏิบัติงานและกลุ่มเป้าหมายของการณรงค์ เพื่อให้เกิดภาพรวมในการขับเคลื่อนงานด้านการ
รณรงค์อันเป็นแนวทางหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย

จากการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปข้อค้นพบของข้อเสนอแนะ
นโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามภาพที่ 5.1 ดังนี้

จากภาพที่ 5.1 นโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์การป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเริ่มต้นจากการนำพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และพันธกิจ วิสัยทัศน์ของแต่หน่วยงานมาเป็นกรอบในการ กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ของหน่วยงาน โดยนโยบายด้านการรณรงค์ควรกำหนด โดยผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ภาาเครือข่ายระดับหน่วยงานและท้องถิ่นร่วมกันและนำไปสู่ขั้นตอนการ นำนโยบายไปปฏิบัติด้วยการชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงนโยบายด้านการรณรงค์ว่ามีการกำหนด ไว้อย่างไร และนำนโยบายไปปฏิบัติตามลำดับสายงานและดำเนินการประชาสัมพันธ์นโยบายให้ ผู้ปฏิบัติงานภายในหน่วยงานทราบรวมไปถึงหน่วยงานภายนอกด้วยเช่นกันเพื่อเป็นการชี้ให้เห็น ความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติงาน

ในขณะเดียวกันเมื่อมีการกำหนดนโยบายการรณรงค์เรียบร้อยแล้ว ควรมีการ กำหนดยุทธศาสตร์การรณรงค์เพื่อมาเป็นรองรับนโยบายก็ดำเนินการควบคู่กัน โดยมีกระบวนการ ในการกำหนดยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยเริ่มต้นจากการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์โดยแนวคิดดังกล่าวควรมีการ กำหนดตามแนวทางของพระราชบัญญัติ ยุทธศาสตร์ นโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายการ รณรงค์โดยกำหนดตามแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานและเลือกสื่อหรือกิจกรรมที่ใช้ในการรณรงค์ เลือกตามกลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่หลายกลุ่มเพื่อให้สื่อเกิดความเหมาะสมกับกลุ่มหมาย และกลยุทธ์การ รณรงค์และวิธีการนำสื่อลงสู่การปฏิบัติด้วยวิธีสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมกับกลุ่มเป้าหมายและผู้ปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน รวมไปถึง ควรมีการกำหนดระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์ตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในแนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน และขั้นตอนการประเมินผลการรณรงค์ ด้วยการสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม การประชุม และรายงานผลต่อ ผู้บริหารหน่วยงาน

นอกจากนี้ด้านความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ควรใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน มีกิจกรรมโครงการ ร่วมกัน การประชุม การสัมมนา เพื่อติดตามสถานการณ์หรือการดำเนินงานร่วมกันทั้งในเครือข่าย ระดับหน่วยงานและเครือข่ายระดับท้องถิ่น ตลอดจนสร้างความร่วมมือด้านการรณรงค์ระหว่าง หน่วยงานผู้รับผิดชอบกับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มเป้าหมายเน้นย้ำให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ เปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม

ด้วยรูปแบบสื่อที่หลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มรวมไปถึงการใช้สื่อท้องถิ่นจะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเกิดการรับรู้ถึงปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นร่วมกัน

เมื่อมีการดำเนินงานนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นแล้วในขั้นตอนการประเมินผลควรมีระยะการประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ในหลายระยะตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ และหลังจากการดำเนินการเสร็จสิ้น ด้วยวิธีประเมินเชิงปริมาณและคุณภาพจากเครื่องมือที่หลากหลาย อาทิ การสังเกต การพูดคุย การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม การประชุมเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการดำเนินงานว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในทุกขั้นตอน เป็นต้น และนำผลการประเมินมาประชุมเพื่อรับทราบผลว่าแนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นที่ได้ดำเนินการไปนั้นเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร และนำผลนั้นไปปรับปรุงแก้ไขในการวางแผนแนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อไปในหน่วยงานได้

นอกจากนี้ขั้นตอนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นในทุกขั้นตอนจะมีการเชื่อมโยงไปถึงกลุ่มเป้าหมายอันเนื่องมาจากว่ากลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์ป้องกันปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นนั้นมีอยู่ด้วยกันหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงและ กลุ่มครู กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มผู้นำชุมชนที่มีความใกล้ชิดกับเยาวชน จากผลการวิจัยและข้อค้นพบของผู้วิจัยพบว่าในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายเพราะหากหน่วยงานมีการกำหนดแนวทางนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์โดยไม่มีการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่หลายกลุ่มแล้วอาจทำให้การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นไม่ประสบความสำเร็จได้

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย” พบว่ายังมีประเด็นที่น่าสนใจอีกมาก รวมทั้ง ประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) รัฐบาลควรมีการกำหนดแนวทางการสื่อสารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในรูปแบบนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสารไว้เฉพาะด้านภายใต้ พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและยุทธศาสตร์การป้องกันและ แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับชาติ

2) หน่วยงานผู้รับผิดชอบทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด ควรกำหนด นโยบายหรือยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสารการรณรงค์โดยให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ ระดับชาติ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการรณรงค์ควรเป็นผู้ปฏิบัติงานทุกภาคส่วนตั้งแต่ ระดับผู้บริหาร ไปจนถึงฝ่ายปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้งาน ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพ

3) หน่วยงานผู้รับผิดชอบทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด ควรมีการ ประเมินความเป็นไปได้ของนโยบายและยุทธศาสตร์จากต้นทุนภายในและภายนอกหน่วยงานที่มี อยู่ทั้งหมด ผู้ปฏิบัติงานควรทำความเข้าใจนโยบายและยุทธศาสตร์ก่อนเริ่มลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กำหนดวิธีประเมินผลนโยบายและ ยุทธศาสตร์การรณรงค์ให้ชัดเจนในทุกขั้นตอนหลังจากประเมินผลแล้วควรมีการจัดประชุมอีกครั้ง เพื่อรับทราบผลการประเมินร่วมกันภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานเพื่อตรวจสอบการ ขอมรับผลการประเมินและนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข โดยอยู่ในรูปแบบของ รายงานการ ประชุม เล่มสรุปผลการดำเนินงาน สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ภายในและนอก องค์กรในการปฏิบัติงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ใน วัยรุ่น

1.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

การดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์การรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย ควรมีการพิจารณากระบวนการดำเนินการยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรกำหนดยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับชาติ

2) หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการณรงค์ให้สอดคล้องกับโครงการหรือแผนงานรณรงค์ และเลือกกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุดและสอดคล้องกับแนวทางของหน่วยงาน พร้อมเลือกประเภทสื่อ เนื้อหาสื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

3) หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรมีการกำหนดระยะเวลาและงบประมาณในการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้เป็นไปตามนโยบาย โครงการ หรือแผนงานของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้สะดวกต่อการบริหารจัดการภายในหน่วยงานและควรมีการประเมินผลการรณรงค์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อประเมินความสำเร็จของการรณรงค์ในทุกด้าน

4) หน่วยงานผู้รับผิดชอบควรใช้กลยุทธ์การสื่อสารสร้างการมีส่วนร่วมในแผนปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งในส่วนกลาง ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมายด้วยการใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะสื่อบุคคล เช่น ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนเยาวชนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่นมาช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ควบคู่ไปกับการใช้สื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจและให้เกิดการตระหนักรู้ถึงปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นร่วมกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในอนาคต

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณในระดับหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านนโยบายหรือยุทธศาสตร์การณรงค์เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการการดำเนินงานด้านการรณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้อย่างละเอียดและนำไปใช้ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2.2 ควรมีการวิจัยทัศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อติดตามหน่วยงานที่นำข้อเสนอแนะด้านนโยบายและยุทธศาสตร์การณรงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ เพื่อประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เสนอแนะไว้และนำมาปรับปรุงเป็นแนวทางการรณรงค์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป